

NOTAT

Erfaringsopsamling fra projekter fra Satspulje til udbredelse af virksomheders sociale ansvar

3. februar 2023

J.nr. 22/04025

A2

SER

Baggrund og formål

Baggrunden for puljen er satspuljeaftalen for 2018, hvor der blev afsat i alt 45 mio. kr. til indsatsen i perioden 2018-2021. Midlerne er udmøntet via to ansøgningsrunder, hvor denne opsamling behandler anden udmøntningsrunde. Her blev der tildelt knap 20 mio. kr. til fem projekter i perioden 2020-2022¹.

Formålet med *satspuljen til udbredelse af virksomheders sociale ansvar* er at bidrage til at udbrede virksomheders sociale ansvar og til, at virksomheder i højere grad via fx virksomhedsnetværk samarbejder om at udbrede de gode erfaringer med ansættelse af udsatte borgere.

Om erfaringsopsamlingen

Hvert projekt har ifm. ansøgningen opstillet et måltal for, hvor mange ansættelser de forventer at skabe som følge af indsatsen. STAR følger særskilt op på disse måltal i en kvantitativ resultatoversigt for projekterne.

Dette notat er en kvalitativ erfaringsopsamling på tværs af projekterne. Notatet er opbygget, så der indledningsvis beskrives nogle af de gennemgående erfaringer og hovedkonklusioner på tværs af projekterne. Herefter følger en fælles projektgennemgang med udgangspunkt i satspuljens indsatsmodel og kerneelementer. Erfaringsopsamlingen afrundes med en kort casebeskrivelse for hvert af projekterne.

Erfaringsopsamlingen er udarbejdet af STAR på baggrund af fysiske eller digitale interviews med hver tilskudsmodtager i slutningen af tilskudsperioden. Herudover bygger opsamlingen på projekternes ansøgning, status- og slutrapporter samt den løbende dialog med projekterne.

Gennemgående erfaringer og hovedkonklusioner fra projekterne

Der er nogle gennemgående erfaringer, der gør sig gældende på tværs af alle fem projekter, og som alle projekter fremhæver, har haft stor betydning for, at de lykkes

¹ Puljen udløb ved udgangen af 2021, men pga. COVID-19 fik projekterne mulighed for projektforlængelse til sommeren 2022, hvilket fire ud af fem projekter takkede ja til.

med at skabe gode resultater. Der kan her peges på tre hovedkonklusioner fra projekterne:

1) Døråbner til lokale virksomheder

Et fællestræk for de fem projekter er, at de alle – på forskellig vis – hjælper jobcentret med at sparke døren ind til nye virksomheder og virksomhedsledere, som jobcentret selv har sværere ved at etablere et samarbejde med. Det sker bl.a. ved hjælp af lokale erhvervsfyrtårn, sponsornetværk, inddragelse af borgmesteren eller lignende. Projekterne har et godt kendskab til virksomhederne (fx branchekendskab eller andet) samt den virkelighed, virksomhederne opererer i. På virksomhedssprog italesætter projekterne fordelene ved og vigtigheden af at ansætte udsatte målgrupper.

Projekterne gør også brug af virksomhedsnetværk til bl.a. at få etableret en kontakt mellem virksomheder og jobcentret. Her er B2B-tilgangen i fokus, så det er virksomheder, der taler med virksomheder i netværkene og ikke jobcentret, der prøver at få en dagsorden igennem. Erfaringen er, at erhvervslederne stoler mere på budskabet, når det kommer fra andre erhvervsledere og ikke fra kommunen eller ”velmenende” organisationer.

2) Brobygger mellem jobcenter og erhvervsledere

Et andet gennemgående træk ved projekterne er, at de agerer som et bindeled eller en brobygger mellem virksomhedsverdenen og den kommunale verden (jobcentret).

Ift. *virksomhederne* er projekterne – som det fremgår af hovedkonklusion 1 – gode til at tale i et sprog, erhvervslederne forstår. Samtidig understøtter projekterne ofte virksomhederne med at ”oversætte” eller håndtere de administrative processer i samarbejdet med jobcentret, regler, lovgivning, muligheder for virksomhedsrettede tilbud eller andre understøttende tilbud.

Ift. *jobcentrene* hjælper projekterne virksomhedskonsulenter og sagsbehandlere med at få hul igennem til lokale erhvervsledere og med at forstå den virkelighed, de opererer i. Ofte er det projekterne, der faciliterer de møder, der finder sted i de enkelte virksomhedsnetværk.

Ofte vil meget af dialogen mellem virksomhed og jobcenter gå gennem projektet i starten af et samarbejde, hvorefter projektmedarbejderen kan trække sig lidt i baggrunden med tiden, når samarbejdet mellem jobcenter og virksomhed har rodfæstet sig.

3) Fokus på ”rigtige job” og lønnede timer

En tredje hovedkonklusion på tværs af projekterne er, at de alle har fokus på, at de udsatte ledige skal arbejde mod ”rigtige job” og lønnede timer – eller alternativt uddannelse. Det følger delvis af satspuljens resultatkrav, men det er et vigtigt element i projekternes indsatsmodel, at de har et skarpt fokus på, at de ledige skal ud på rigtige virksomheder, bidrage med

rigtige arbejdsopgaver og indgå i rigtige arbejdsfællesskaber. Projekterne gør nogle gange brug af korte virksomhedsrettede forløb som indløb til at opnå ordinære, lønnede timer.

De fleste projekter arbejder i øvrigt meget med at få virksomhederne til at tænke i arbejdsopgaver og småjobs frem for fuldtidsstillinger. Det sker for at styrke blikket for mulighederne og potentialet i at ansætte udsatte ledige i lønnede timer – også selvom der kun er tale om få timer. Det kan være en god vej ind på arbejdsmarkedet for nogle af de mest udsatte ledige, ligesom virksomhederne kan få løst nogle arbejdsopgaver, som forinden enten underprioriteres eller løses af ansatte, som har andre primære arbejdsopgaver.

Projektgennemgang med afsæt i den fælles indsatsmodel

De fem projekter har arbejdet ud fra en på forhånd defineret indsatsmodel med afsæt i en netværkstilgang, hvor der er fokus på at få andre virksomheder til at ansætte borgere i målgruppen gennem fx virksomhedsnetværk. Indsatsmodellen bygger på fire kerneelementer:

1. Identificering af jobåbninger
2. Overlevering af jobåbninger
3. Match og fastholdelse
4. Udbredelse af socialt ansvar.

Tabel 1 nedenfor skitserer kort, hvordan projekterne overordnet har arbejdet med hvert kerneelement i indsatsmodellen. Ét af de fem projekter (Phønix) skiller sig særligt ud ift., hvordan der arbejdes med kerneelementerne, og tabellen afspejler derfor hovedsageligt de fire øvrige projekter. Hvert projekts arbejde med kerneelementerne behandles i de enkelte casebeskrivelser.

Tabel 1: Projekternes arbejde med de fire kerneelementer

1. Identificering af jobåbninger Identificering af jobåbninger foregår oftest i virksomhedsnetværkene, hvor de projektansvarlige faciliterer processen med konkrete metoder og øvelser til at få virksomhedslederne til at se mulige jobåbninger og relevante opgaver i deres virksomheder, som de melder ind til de projektansvarlige.

Der tænkes i småjob og arbejdsopgaver frem for fuldtidsstillinger, og der kan også være tale om, at virksomheder giver tilsagn på at få besøg af jobcentret og evt. ledige borgere.

2. Overlevering af jobåbninger Overleveringen af jobåbninger eller ønsker om virksomhedsbesøg sker i dialog mellem de projektansvarlige og jobcentret i forlængelse af netværksarrangementer, og oftest vil der også deltage udvalgte medarbejdere fra jobcentret til de forskellige aktiviteter.

Det er vigtigt, at overleveringen sker hurtigt, og at jobcentret rykker hurtigt på mulige åbninger, så virksomhedens interesse og tilsagn "holdes varm".

3. Match og fastholdelse I alle projekter er det jobcentret, der står for at matche jobåbninger med konkrete ledige borgere, inden for puljens målgruppe (ledige med minimum ét års ledighed). Her er det vigtigt, at jobcentret forstår virksomhedens dagligdag og er klar i kommunikationen til virksomheden om den ledige borger, herunder hvis borgeren kræver særlige hensyn fra arbejdspladsen.

I nogle tilfælde understøtter de projektansvarlige jobcentret i matchprocessen eller med forberedende forløb for de ledige, før de kommer ud på virksomheden.

De projektansvarlige har fokus på videndeling mod virksomhederne ift. gode erfaringer med fastholdelse og agerer i nogle tilfælde mentorer, som de ledige kan tage fat i, når de er startet på en virksomhed. Ligeså har mange af virksomhederne mentorer eller lignende, der hjælper med fastholdelse.

4. Udbredelse af socialt ansvar Projekterne arbejder med udbredelselementet i de lokale virksomhedsnetværk (taskforces, sponsornetværk, erhvervsnetværk, dialogfora etc.), de faciliterer. Her kan erhvervsledere sparre om tips, gode erfaringer og udfordringer, ligesom de konkrete indsatser (nuværende og kommende) bliver drøftet. Alle projekterne har succes med at hjælpe jobcentret med at få "hul igennem" til erhvervsledere, de selv har haft svært ved at få et samarbejde i gang med.

Foruden udbredelsen i selve netværkene arbejdes der med at udbrede indsatserne til endnu flere (nye) virksomheder. Det sker ofte i form af større fysiske arrangementer (events, oplæg, prisuddelinger, deltagelse i debatter mv.) samt via forskellige kommunikationsindsatser med gode erfaringer, cases og konkret viden, der skal inspirere flere virksomheder til at arbejde med socialt ansvar.

Beskrivelsen i tabel 1 afspejler som nævnt projekternes indsats helt overordnet på tværs af de fem projekter. Der er en række særegne elementer og fokusområder i hvert enkelt projekts indsatsmodel, der adskiller projekterne fra hinanden. Eksempelvis har nogle projekter tættere berøring med de ledige borgere, mens andre stort set udelukkende har fokus på virksomhedsnetværkene og samarbejdet med jobcentret. Erfaringsopsamlingen afsluttes derfor med en kort casebeskrivelse af hvert af de fem projekter (bilag 1).